

9

49

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

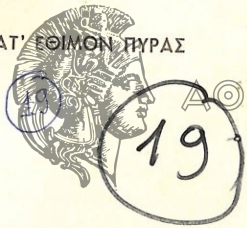
ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. 447 / 9/1970

A.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Deu. 1969 / Φιλβ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Παλαιά Ρώματα
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Κλεάμων
Νομοῦ Χανίων.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἐμμαν. Κ.
Φρατζάκης.. ἐπάγγελμα Διδάκτορας..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Παλαιά Ρώματα - Χανιά
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Πέντε.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Παπαδερδης Σωλιανός...

ἡλικία 55..... γραμματικαὶ γνώσεις Ἀπόφοιτος Αἰμ.
Σχολείου..... τόπος καταγωγῆς Παλ. Ρώματα.....

β) Μ. Παιδαγωγικὴ Σχολὴ Ἑλλάδος Ἐτών 6ε ἈΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προώρριζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Ἄπαντα τὰ ὄρεινά προώρριζοντο διὰ τὴν βοσκήν τῶν ποιμνίων ἐνῶ τὰ πεδινὰ διὰ τὴν σποράν.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρίοις ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Ἐνηλλάσσοντο κάθε τρίτου ἔτους.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀνήκον εἰς γαιοκτήμονας.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Οἱ περιβάλλονται τὴν διένεκτον μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἄλλοι τὴν διένεκτον ῥασι μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῶν.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφότερας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; **Οἱ κάτοικοι ἠσχολοῦντο συγχρόνως μέ ἀμφότερας καί ἐργασίας...**

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... **βεβαίως**

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μέ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;

ἠργάζοντο ἄλλοι μέ ἡμερομισθίαν καί ἄλλοι μέ ποσοῦσα

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) **σημισακάτορες** ἤτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

ἕκτει μόνον ἐκ ἀπὸ τοῦ κατὰ κόσ

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα ;) **εἰς εἶδος**

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. δια τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβήν ἐλάμβανον ἡμερομισθίαν εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; **Ἐχρησιμοποιοῦντο οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου, εἰς τὸν θερισμὸν αἱ γυναῖκες καί ἐπηρεάζοντο εἰς εἶδος...**

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐλαχιστοὶ ἐξ ἄλλων χωρίων

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... **ἠργάζοντο εἰς τοῦ χωρίων των**

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται, ναί... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ελιπαίνονται παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

Με φυτικὴν... κόπρον... (καυσίν... θάμνων)
 ... καὶ με ζωϊκὴν κόπρον... (βοῶν... αἰ-
 γοπροβάτων.)

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 1915

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

Ἀπὸ... τοῦ 1953

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ τοῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐχρησιμοποιεῖται καὶ χρησιμοποιεῖται τὸ δίφτερο σιδηροῦν ἄροτρον.

Τὰ προμηθεύοντο ἐξ ἑξ. πόλεως καὶ χανίων.

Τὰ προμηθεύοντο ἐξ ἑξ. πόλεως καὶ χανίων.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....



2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ τοῦ 1960..

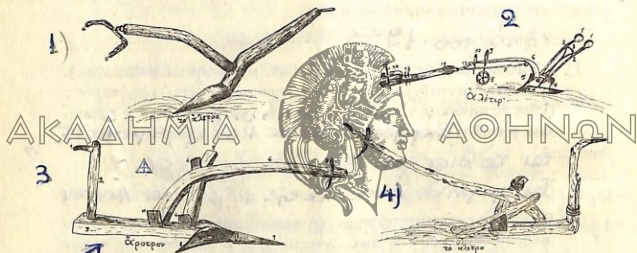
3) Μηχανὴ θερισμοῦ Οὐδέποτε ἐχρησιμοποιεῖται.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *σὺ δέπεσε...*
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ. *Χρησιμοποιοῦμαι ἀπὸ τοῦ 1955.*

στ. 1) Τὸ ξύλινο ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινο ἄροτρον

Κατασκευάζονται ἀπὸ διαφόρους εἰδηκοὺς..
ἐντεταλτοὺς τεχνίτας.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτροῦ εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινο ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ. *40 μοι οὖν μετὰ τῆ ἀριθ. 3*

- | | | |
|---------------------------|-----------------------------|----------|
| 1. <i>Χερσολαβή</i> | 6. <i>καβαλάρη</i> | 11. |
| 2. <i>Ὁ κερὶ</i> | 7. <i>κατακλιθεὶς</i> | 12. |
| 3. <i>Ποδάρι</i> | 8. <i>Παρουσία</i> | 13. |
| 4. <i>Ἐρήνα</i> | 9. <i>ὕψι</i> | 14. |
| 5. <i>Ὁ παρῶν</i> | 10. | 15. |

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τό ύνι. Τό ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τό ἐν χρήσει ύνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Ἐκρημοποιεῖται τό ἴδιον ὑνι διά ἄλλα εἶδη τῶν ἀγρῶν.....



- 5) Ποῖον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;.....

Ὁρθογώνιον... παραλληλόγραμον

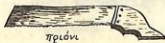
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου;



Ἐκ ξυλοῦ.....

- 7) Ἔργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

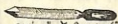
Ἐκρημοποιεῖται ὁμοίως τό σκεπάρνι, τό ἀρίδι, ὁ ξυλοφάι, ἡ ὀμίλα, κοπριόνι.



πριόνι



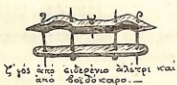
ἀρίδα



ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... **Πολυτὸ 1920 βόες**
6 ημερον και ἵπποι ἡμίονοι.
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; **δύο**
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

ἔθεο



Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.)

ἔθεο ὅμοιοι με τὸ πρῶτο ἀριθ. 2

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

ξύλο
ἀπὸ ξύλου
ἐξελίξι

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). **λουρα**

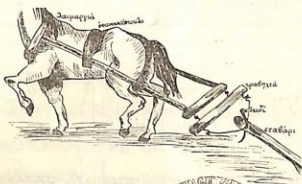
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

ἀπὸ τοῦ 1952

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογράφησατε) την σκευή, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον,.....

.....
 ..
 ..



ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ πῶς γίνονται εἰς τὸν τόπον σας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ὄργωνε καὶ ὄργωνε συνήθως ὁ θεμι-
 .. ἄνα κορὰ ..

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

τοποθετεῖται ὁ ζυγὸς εἰς τὰ πόδια, καὶ οἱ ζεύγες
 εἰς τοὺς γαίμους, συνδέεται ἐὸ ἀ βερεὶ καὶ ὁ ζυγὸς
 με τὰ πόδια

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
 .. με ὁμοίον κρόπον ..

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

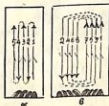
Με σχοινί δεμένον εἰς τὰ κέρατα τῶν
 .. ζῶων ..

- 4) Σχεδιάσατε πώς γίνεται παλαιότερον (επίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... ὡς σχεδιάγραμμα (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

..... ὄχι



Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, νταμιές, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.) ;

..... Ἡ σπορά γίνεται εἰς σπορές

Πῶς ἐχωρίζετε ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ;

..... Με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάγην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῶν ἄροτρον ;

..... εἰς βραχυδαεὶς ἔκτασεις
..... ὅπου δὲν ἔσθ' δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις
..... ἄροτρον

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄχι ; καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

..... ὄχι καὶ ἀριστερῶς καὶ δεξιῶς καὶ ὄρθια
..... μα γίνεσθαι πλαγίως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Δύο ὀργώματα
τὸ πρῶτον (καλλουργία) ἐξ ἑνὸς μέρους
ἐκ πρῶτοβρόχια
τὸ δεύτερον 1 μῆνα ἀργέρον (ε.π.ορ.)

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τρία ὀργώματα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

τρία ἔτη

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεῦη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

τὸ δισάκι (Μουφουροσακκουλο-
Σποροσακκουλο)

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Δ.δ. τοῦ βουκέντρου, καὶ τοῦ ποδῆς.

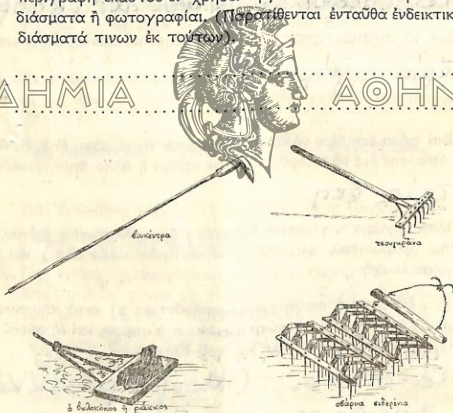
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Μόνον εἰς τοὺς κήπους.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργανθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπά κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

· Η. Τσάπα, ... ὁ καμμάς, ... τὰ δίκελι
· ἢ ἀκαλίδα, ... ἢ σασυχράνα



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

· Ο. ζευγολάτης βοηθεῖται ὑπὸ βοηθῶν
· ὅσους ἐπερνεῖ καὶ σκάπτει καὶ χέγγει ἀκόμη

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

· εἰς τὰ ἐδάφη τῶν δημητριακῶν ἐναίρηται
· σὺν τῶν ἑσπερίων

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

· εἰς ἴδια

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντα ἢ ἐφυτεύοντα εἰς αὐλάκια ἢ πρασιᾶς (βραγιᾶς) καὶ ἄλλως. Με ἀβλακία καὶ διὰ τῆς

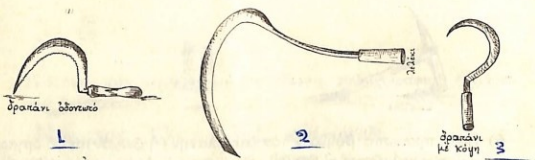
· χρησιμοποιοῦσιν ἡσυχῆς κόπρον

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργα εἰς θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
Με δρεπάνι (Νουμφορ?) (λεβέκι)



Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

**Τώρα... χρησιμοποιεῖσθε... καὶ... ἐβ...
 δρεπάνι με κόψη καὶ... ἐβ... ἐβ... ἐβ...**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **με δρέπανο καὶ ἀργότερον με κόσσα**



- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

**κατ' ἀρχὰς... ἀμφότερα... ἀργότερον... ἐβ...
 τωρή**

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβή ἦτο ἐκ ξύλου

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αυτά τὰ θεριστικά εργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *κατεσκεύαζοντο από ξυλινά υλικά από χωριό (Νεοφύγις).*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Δι' ἐκριζώσεως ἐθερίζοντο τὰ ὀσπρία, (ρόβη, ρεβίθια κ.λπ.)*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Παλαιότερον ὁ θερισμὸς ἐγένετο ἀπὸ ἐπιπέδων χαμηλότερον ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἐλέγοντο καὶ λέγονται ἀποκαθάρσις.*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ θεριστὰι τὰ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μόνον.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *τὰ χερόβολα τοποθετοῦνται ὁμοῦ ἐπὸ ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς θερίζουσας. Αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκυαλιές.

... καθοῦνται ἀγκυαλιές.



γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

κυρίως θερίζουν... γυναῖκες... καὶ αἱ...
ἄνδρες... ἐλευθέρως... ἀγκυαλιές... εἰς...
... ἐξορία.

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπήν (ξεκαπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν)

ἤμειβοντο με μεροκάματα ἢ καὶ κατ'
ἀποκοπήν. Ἡ ἀμοιβή των ἦτο εἰς εἶ-
δος... τὸ ἡμερομισθίον ἦτο φαγητὸ
παροχής φαγητοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Αἱ γυναῖκες... κυρίως... αἱ νεαρές... ἔφε-
ρον... εἰς τὰς χεῖρας... καρτένια... ..

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὁ θερισμὸς δὲν ἤρχιζεν ποτε Τρίτην ἢ Σάββατο.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν δι' ἄλλα τραγούδια ἰδίως ριμωτικά.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Παλαιὸν ἔθιμον ἀπὸ τὸν ἴψημα...
 αἰγρῶν... ἀπὸ τὸν... εἰς...
 ὄνομα... ἀπὸ...
 εἰς... ἐξένοκα...
 ἄλλο... εἰς... σταυροῦ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀθήριστον... ἡμέραν...
 καὶ... σταχυες.....

2) Πώς γίνεται το δεμάτιασμα ; Ποίος έδενε τούς στάχους και ποίος τούς μετέφερε και τούς παρέδιδεν ώς χεριές, άγκαλιές ; Πώς έδένοντο· με κοινά σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα από βελονοειδείς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατά τó δέσιμον τών δεματιών μήπως έχρησιμοποιείτο και έργαλειόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερώς τήν έργασίαν ταύτην μετά παραθέσεως σχετικών σχεδιασμάτων ή φωτογραφιών.....

Τό δεμάτιασμα γίνεται από δύο...
 ε. είς μετέφερε και συνεκέντρωνε εις...
 χεριές... και ε. έσφαλα τού έδενεν εις...
 δεμάτια... Τό δέσιμο γίνεται με σπάρτα...
 ... με χλωράς...
 ... κ. γέρο κριθάρι... και σπάρτα...
 ... και... έσφαλα... να... στο...
 ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

3) Τά δεμάτια μετά τó δέσιμον αφήνοντο εις τήν ίδίαν θέσιν ή συνεκέντρωνοντο εις ώρισμένον μέρος τού θερισμένου άγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκέντρωνοντο εκεί και πώς έτοποθετούντο ;.....

... συνεκέντρωνοντο εις ώρισμένον μέρος...
 τού θερισμένου άγρου... και έτοποθε...
 τού... έφελ... με... κεφαλαί...
 ... πρ... επ... ..

ε. Συγκομιδή τών γεωμήλων.

1) Από πότε ήρχισεν ή καλλιέργεια τής πατάτας εις τόν τόπον σας ; Από τού 1900 περίπου.

Πότε γίνεται ή σπυρά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Αὐτὸ καθ' ἑαρινὸν Μαρτίου... εἰς... καὶ 20 Ἀπριλίου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

Παλαιότερον μὲ σκαπάνην, ἐπιμερον καὶ μὲ τὸ ἄροτρον.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ θηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἐσυνθίζετο ἡ σπορά δι' αὐτῶν, αὐτὰ ἐκτρέφετο μὲ δρέπανι. μετὰ τὴν ἀνάθησιν, ἠηλώνετο εἰς τοὺς ἀγρούς ἐπὶ ξήρανσιν, καὶ ἐφυλάσσετο εἰς ἀγρούς.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). εἰς... καὶ τέλος τῆς ἐνέσφορίας με δρέπανι.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) εδελ.ε.πο... εις... δεματια...

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

..? Από... το... χωράφι... μετεφέροντο... εἰς... το...
..άλωνι..

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεματια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;

Υπάρχει καθρισμένος τρόπος τοποθέτησεως
..Ο... τόπος... εἶχε... το... θεμωνιά... τὰ... δεματια... ε-
..ποθετεῖν... το... με... το... εἰς... το... πρὸς... το... μέσο
..εἰς... τὴν... προφύλαξιν... ἀπο... το...

3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλωνι;

..Ἐπῆρχε... ἀπὸ... ἀνέκαθεν... ἄλωνα...

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

..Ἰδὲ... ἄλωνα... κατασκευάζετο... εἰς...
..ἀντικεῖν... μέγα... διὰ... τὴν... βοήθειαν... ἀνεμα... εἰς...
..τὸ... τὴν... κλίμα... καὶ... 300... παρτίκου... μέτρα... ἐκ...
..εὖν... οἰκίων...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἄλλα ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν καὶ ἄλλα εἰς πλείονα εἰς τὰ κοινὰ. ἐγίνετο μετ' αἰρῶν, καθε μίαν οἰκογένειαν μίαν αἰώνιον.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

τὸ ἀλώνισμα ἀρχήεν ἐκ τῶν ἡμερῶν καὶ ἐξηλθεν ἐξ ἡ Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . τὸ παλαιό εἶδος .

ἦτο χωματάλωνο εἰς τὴν ἡμερῶν ἐκ δάπεδον γίνεται μετ' αἰώνιον .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος, πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο) : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) . παλαιό εἶδος . ἐκ αὐτῶν ἡμερῶν .

τὸ δάπεδον καὶ ἐγίνετο ἐπάλειψις ἐκ τῶν χωματίων διὰ κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων .

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἡ προετοιμασία ἀρχήεν ὅπου ἀνδύποτε ἡμέραν, ὁ ἀλωνισμὸς δὲν ἀρχήεν παρ' ἑβδόμην καὶ Σάββατον .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἴουδῆποτε ἄλλον.
 Γύρω γύρω εἰς τὸ ἄλώνιον ἔκαποθευόντο ὄρθροι
 σταχύων, καὶ εἰς τὸ ἄλώνιον ἔκαρπιζόντο.
 Ἄλωνόστολοι δὲ ἐτοποθευόντο.....



11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἄλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τούτα καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλω-
 νιῦ ξύλινοι στῦλοι, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς
 στρουλουργας, δουκάση, βουκάση κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὀπίθου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ αὐτῶ νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἄλώνισμα ἐγένετο παλαιότερον με-
 νον διὰ τῶν.....

Ἀργότερον ἔχρησιμοποιήθη καὶ
 ἡ ἀλώεσις.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἄλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἄλωνιῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινοῦ, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἄλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

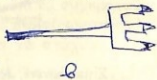
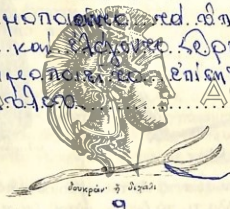
δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

ὁ ἀλωνισμός ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἐνάτης
πρωΐνης καὶ λήγει περὶ ἑξαπτην αὐτο-
γεωμασινήν.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐκρησιμοποιεῖται καὶ ἀπ' αὐτῶν
καὶ β. καὶ ἐλάσσονος θερηνάκια.
Ἐκρησιμοποιεῖται ἐπίσης ζυθίσου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ



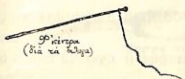
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχυν ;

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Ἐκρησιμοποιεῖται ράβδος ἐκ ξύλου εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς ἔσονται πηλὲς σιδηρᾶ αἰχμῆ μῆκος 1,50 μ. (βουκέντρι)

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλωματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν

Ένα. άπλωμα. ελέγετο δούλα. Ο αριθμός των άπλωμάτων εφημερεύει επί των επικρατειών. Εργασια κρυσταλ.



- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά να άποχωρισθούν τὰ άχυρα από τον καρπόν; (έν Κρήτη: μάλαμα)

ελέγοντο μάλαμα

- 17) Ποιοι άλωνίζουν: ο ίδιος ο γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία: βαλμάδες, δηλ. τσαπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάι και άγωγιάτες), οι όποιοί είχαν βόδια ή άλογα και ανέλαμβάνον τον άλωνισμόν

ο ίδιος ο γεωργός με τα ίδια του ζώα.

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν έργαλείον ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς: π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Πρόσπανια παλαιότερα εργαζο με κοπάνισμα

- 19) Ο κόπανος ούτος πώς ελέγετο; έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο; πόσον μήκος και πάχος είχε και ποίον τó σχήμά του;

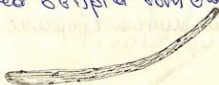
ελέγετο χκόπανον. εκ καινού ξύλου

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

Ἐγένετο ἄλλοτε εἰς τὸ ἀλώνι καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν οὐκίαν, εἰς καὶ ἕτερα ἑσθια σονίθια.



κοπάνος στρογγύλος



ξύλο κηρυκευμένον διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ σποροῦ δημητριακῶν...



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Μόνον ἀπὸ τῶν προσώπων τῆς οἰκογενείας.....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την άχυροποίησιν των σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερώς τον τρόπον τουτου χωρισμού του καρπού από τους στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ή φωτογραφίας)

Το κοπάνισμα έγινε επί εδάφους
μόνον. Διεί τον χωρισμόν του καρπού.

- 22) Κατά το άλώνισμα δια των ζώων, ως επίσης και δια του κοπάνου, έτραγουδούντο τραγούδια ; Έάν ναί, ποία ;
Κατά το κοπάνισμα μήπως έλέγοντο ειδικά δίστιχα ή φράσεις δια τον συντονισμόν του ρυθμού της έργασίας ;

Ναί... « Καιρό σου κάνει και λιχνάς...
καιρό μ'ήν άνεμίσης, γιατ' άκαιροί
είν' πράγματα. Ξαμώ ετροφα εα φέρει »

- 23) Πότε το πρώτον έγινε χρήσις άλωνιστικής μηχανής εις τον τόπον σας. Ποίος την έπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταγισμός κλπ.). (Περιγράψατε τον τρόπον λειτουργίας αυτής)

Το έκαμ... 1960
με στο έκαστο... ενα ταξίδημόν.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πώς λέγονται οι άλωνισμένοι στάχυες, έτοιμασμένοι δια το λίχνισμα (έν Αίτωλία : λειώμα, έν Κρήτη : μάλαμα). Με ποίον εργαλείον σωρεύεται το λειώμα δια το λίχνισμα ; πώς λέγεται τουτο (εις Κρήτην : θρινάκι, εις Αίτωλίαν και Πελοπόννησον : δικριάνι, άλλαχού : δικιργιάνι) και ποίον το σχήμα αυτού

Οι άλωνισμένοι στάχυες λέγονται μάλαμα
Χρησιμοποιούν και άπαισα εα εικονιζόμενα
εργαλεία και άνομάζονται μετα εμφορ
δικριάνι εθρινάκι και φειάρι.



Ο σχηματιζόμενος σωρός έχει σχήμα στρογγύλον ή επίμηκες ;
Προτού άρχίστη το λίχνισμα (άνέμισμα) προς άποχωρισμόν του άχύρου

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· δια ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τούτο

· Η ἐργασία λέγεται ξεβαβούλισμα

6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμεινάντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Διὰ τὴν σκορπία ἀφαιροῦνται τὰ βόλβου-
λα καὶ βολίστρηται μετὰ τὴν βολίστρησιν ἡ πρῶτη
ἀποχωρισθὲν τοῦ ἀπορρακτεῖς ἐπὶ αὐτὸν καρποῦ.

Γίνεται τούτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



κοσκίνο καλὸν δερμόνι



κάθρος ἢ ἀριλόγος



δριμόνι

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κοσκίνο τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

Ο σωρὸς γίνεται σχηματίζεται κωνικῶς, μὲ τὸ φτυάρι, χαράσσεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κωνίου σταυροῦ, ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκείνης κορυφῆς εἰς τὴν κορυφὴν ἐμπηγνύεται τὸ φτυάρι. Οἱ λιχνιστεῖς ἐβγαίνουν ἐξ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἄκρων καὶ ἐπὶ προσηκουχτοῦ ἢ ἐξ ἄλλου ἐγίνετο διὰ τὴν μὴ ὄψεαι εἰς τὴν ἐπιλογίση τῶν καρπῶν.

- 8) Ἄλλὰ εἴθιμα πρὸ τοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἡ περιφέρεια τῆς θέσεως τοῦ σωροῦ ἐμετρεῖται διὰ τῶν πελάσεων τῶν ποδῶν τοῦ λιχνιστοῦ (πρόδια) καὶ ἔλαβον 2000 ποδάρια ὅταν ἐβγαίνε τὸ σωρὸς μαυροβρία ... ὅταν χλοοῦν εἰς τὸ σωρὸς τοῦ ἐκείνου καρποῦ ἐλάχον εἰς 2000 ποδάρια

γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δε και ιχνογράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικές εικόνες).....

Ἐπιγραφὴ κ.ε.ε.ο. ἐπὶ πύλοιο. ὁ φόρος τοῦ δημοσίου
 παρ. ἐλέγχετο. Ἡ Μουσικαὶς καὶ ὁ εἰσπρακτικὸς
 τοῦ φόρου. (Μουσικαὶς καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς εἰν.ε.ε.ο.
 με μου φόρια (ἑσθ.καίει) καὶ ἡ φόρι εἰς εἰν.ε.ε.ο.
 με κωνεφρ.



μισοκαίλι



κούπελι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο, εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, **ναυ**

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, —

γ) τὸ γυφτιάτικο, —

δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ιχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηεῖας) **εἰς ἀπ.ο.θη.καὶ εἰς π.ε.θ.φ.τα.**

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;
 ... εἰς ἀκροβόνας πηλαίαν εὐν.....
 ... οἰκιῶν.....

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο ἀπὸ ...
 τοῦ ἀλώνι μετὰ τοῦ ἀλώνισμα ἀπὸ τοῦ θέρει-
 ον μέρος τοῦ σποροῦ (λαμμοῦ). Διότι εὐσταθῆς ἦτο
 ὁ μετεώτερος.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..... ὄχι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ  ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἀνάμμα φωτιάς γίνεται εἰς τὴν ἐκκλη-
 σίαν τὴν νύκτα τοῦ Ἀνασθεθωσ, καὶ ...
 εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ ...
 τὴν ἀνασθεθωσ.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;
 εἰς τὸ προσόλιον τῆς ἐκκλησίας τὴν εὐχ-
 ρὴν τῆς ἀνασθεθωσ καὶ τὴν νύκτα τοῦ
 Ἀνασθεθωσ, καὶ τὴν ἰδίαν ἐσπέραν εἰς ...
 τὴν οἰκίαν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐκ τῆς
 ἀνασθεθωσ.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

2 κλάμμο... λούδα.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

Το πρόσωπο... παιδία.....

είς τήν οικίαν... οι νοικοκυραίοι.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

Συνήθως παιδία... τήν οικίαν... ερπύλλον

από τήν οικίαν... χωρίς να κοστίζει γίνη παρα
έρπειν.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τά παιδία... τήν οικίαν... διά μέσον...

την οικίαν... χωρίς...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

Είς τήν οικίαν... λούδα... είναι...

μα... στον αδρό... από...

θα... και... θρησκευτικούς... θύμους.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Καίονται... ὁμοιώματα τοῦ Ἰουδαίου.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰουδαίου (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἰ.α. Παιδιά φτιάχνουν ἔκ. ἑσθίου σκελετοῦ.

τετ. ἀνθρώπου τὸν θάψαν. ἐνεβύσαν. γ.ε.

π.α. τὰ ἑσθία μὲν ἐνεβύσαν, καὶ ἑσθία.

ὄψαν. ἐπὶ τοῦ σκελετοῦ τὸν ἑσθίου. καὶ...

καίεται μετ' ἑσθίου.....

ἐπιφρασεὶ ἐσθίου ἐπὶ κλοπῆς

τοῦ ἑσθίου χειρῶν ἐσθίου,

πρὶν εἶναι ἑσθία ἐπὶ Ἀναστασίας

εἰς καὶ ἑσθίου ὅσπερ

ὅσπερ παιδίων ἐνεβύσαν κατὰ

εἶναι νόκτα ἐπὶ Ἀναστασίας

ὅσπερ τῆς ἑσθίου κατ' ἑσθίου

καὶ ὅσπερ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ